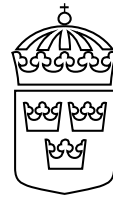


Regeringens proposition

2021/22:253



Extra ändringsbudget för 2022 – Retroaktivt
sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och
vattenbruk

Prop.
2021/22:253

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 2 juni 2022

Morgan Johansson

Mikael Damberg
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

Nedsättningen av koldioxidskatt för diesel som används i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet ska utökas till 2 262 kronor per kubikmeter för diesel som används under tiden från och med den 1 januari 2022 till och med den 30 april 2022. För sådan dieselanvändning under tidsperioden medges även en nedsättning av energiskatten med 2 478 kronor per kubikmeter.

För diesel som används för sådana ändamål under tiden från och med den 1 maj 2022 till och med den 30 juni 2022 utökas nedsättningen av koldioxidskatten till 2 292 kronor per kubikmeter. För sådan dieselanvändning under tidsperioden medges även en nedsättning av energiskatten med 1 061 kronor per kubikmeter.

Förslagen medför ändringar i lagen om skatt på energi som föreslås träda i kraft den 1 juli men ska gälla retroaktivt från och med den 1 januari 2022. Äldre bestämmelser ska dock fortfarande gälla för förbrukning som skett före den 1 januari 2022.

I lagen om skatt på energi införs en ny tillfällig bestämmelse som innebär att skattebefrielse aldrig kan medges med högre belopp än de skattesatser som gäller då skattskyldigheten inträder för det bränsle som har förbrukats. Ändringen träder i kraft den 1 juli 2022 och upphör att gälla den 30 juni 2023.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	5
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	7
3	Ärendet och dess beredning	8
3.1	Skäl för ändringar i statens budget och förkortad motionstid	8
3.2	Retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk och riksdagens tillkännagivanden	9
4	Retroaktivt sänkt skatt på diesel som förbrukats i arbetsmaskiner m.m. inom jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheter	10
4.1	Bakgrund	10
4.2	Koldioxid- och energiskatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk sätts ned retroaktivt	11
5	Konsekvensanalys	18
5.1	Syfte och alternativa lösningar	19
5.2	Offentligfinansiella effekter	19
5.3	Effekter för företagen	20
5.4	Effekter för miljön	20
5.5	Effekter för myndigheter och domstolar	21
5.6	Förslaget förenlighet med EU-rätten	22
5.7	Övriga effekter	22
6	Författningskommentar	22
6.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	22
6.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	23
6.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi	24
7	Ändringar i statens budget för 2022	24
7.1	Ändringar av statens inkomster	25
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk	27
Bilaga 2	Promemorians lagförslag	28
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	30
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 2 juni 2022	31

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2021/22:253

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi (avsnitt 2.1 och 4.2).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi (avsnitt 2.2 och 4.2).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi (avsnitt 2.3 och 4.2).

Riksdagen beslutar att förkorta motionstiden till 10 dagar.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1994:1776) om skatt på energi ska införas en ny paragraf, 1 kap. 11 c §, av följande lydelse.

1 kap.

11 c §

Stöd för de ändamål som anges i 11 a § 4 och 14 lämnas i enlighet med de villkor som anges i kommissionens förordning (EU) nr 1388/2014 av den 16 december 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd till företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUTL 369, 24.12.2014, s. 37). I 6 a kap. 2 a § och 11 kap. 12 a § finns bestämmelser som säkerställer att villkoren i artikel 45 i förordningen är uppfyllda.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Prop. 2021/22:253

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1776) om skatt på energi dels att punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2022:000) om ändring i den lagen ska utgå,

dels att 6 a kap. 2 a § i stället för lydelsen enligt lagen (2022:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse,

dels att det i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2022:000) om ändring i den lagen ska införas fyra nya punkter, 2–5, av följande lydelse.

*Lydelse enligt prop. 2021/22:99 Föreslagen lydelse
lagförslag 2.1*

6 a kap.

2 a §

För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 2 292 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

För sådan förbrukning som avses i första stycket ska även befrielse från energiskatt medges med 1 061 kronor per kubikmeter.

När det gäller skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787) medges skattebefrielse enligt första stycket också för bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

För sådan förbrukning som sker från och med den 1 juli 2022 får dock befrielse från skatt enligt denna paragraf högst uppgå till de skattebelopp som gäller vid skattskyldighetens inträde för det förbrukade bränslet.

2. Bestämmelsen i 6 a kap. 2 a § i den nya lydelsen ska dock tillämpas för tid från och med den 1 januari 2022.

3. För sådan förbrukning som sker från och med den 1 januari 2022 till och med den 30 april 2022 ska befrielse från koldioxidskatt enligt 6 a kap. 2 a § första stycket medges med 2 262 kronor per kubikmeter.

4. För sådan förbrukning som sker från och med den 1 januari 2022 till och med den 30 april 2022 ska befrielse från energiskatt enligt 6 a kap. 2 a § andra stycket medges med 2 478 kronor per kubikmeter.

5. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förbrukning som skett före den 1 januari 2022.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Prop. 2021/22:253

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 2 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi i stället för lydelsen enligt lagen (2022:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt prop. 2021/22:99 Föreslagen lydelse
lagförslag 2.2*

6 a kap.

2 a §

För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 2 292 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

För sådan förbrukning som avses i första stycket ska även befrielse från energiskatt medges med 2 111 kronor per kubikmeter.

När det gäller skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787) medges skattebefrielse enligt första stycket också för bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

Befrielse från skatt enligt denna paragraf får dock högst uppgå till de skattebelopp som gäller vid skattskyldighetens inträde för det förbrukade bränslet.

3 Ärendet och dess beredning

3.1 Skäl för ändringar i statens budget och förkortad motionstid

Enligt riksdagsordningen får regeringen vid högst två tillfällen lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret (9 kap. 6 § första stycket). En sådan proposition lämnas i anslutning till budgetpropositionen eller den ekonomiska vårpropositionen (tilläggsbestämmelse 9.6.1). Förslag till ändringar i budgeten får dock lämnas vid andra tillfällen om regeringen anser att det finns särskilda skäl (9 kap. 6 § andra stycket).

Regeringen har vid åtta tillfällen lämnat extra propositioner med förslag till ändringar i budgeten för 2022. Propositionerna har avsett ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, medel för testning och smittspårning samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2021/22:86, bet. 2021/22:FiU16, rskr. 2021/22:137–142), fler åtgärder på skatteområdet med anledning av coronaviruset (prop. 2021/22:89, bet. 2021/22:FiU16, rskr. 2021/22:137–142), slopad karenstid för stöd vid korttidsarbete, förstärkt evenemangsstöd och andra åtgärder med anledning av coronaviruset samt kompensation till hushållen för höga elpriser (prop. 2021/22:113, bet. 2021/22:FiU44, rskr. 2021/22:169–173), en garanti till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken för lån till Ukraina (prop. 2021/22:152, bet. 2021/22:FiU45, rskr. 2021/22:190) och åtgärder för att stärka rikets militära försvar och kompensation till hushållen för höga elpriser (prop. 2021/22:199, bet. 2021/22:FiU47, rskr. 2021/22:226–228), tillfälligt sänkt skatt på bensin och diesel samt hantering av överskott av vaccindoser (prop. 2021/22:221, bet. 2021/22:FiU39, rskr. 2021/22:248–250), stöd till jordbruket och fiskerinäringen samt kompensation för höga energipriser (prop. 2021/22:252) samt stöd till Ukraina (prop. 2021/22:255). Vidare har riksdagen beslutat om ändringar i statens budget för 2022 som har avsett ekonomiskt stöd och utrustning till Ukraina (bet. 2021/22:FiU40, rskr. 2021/22:174 och 175) och stöd till Ukraina med efterfrågad försvarsmateriel (bet. 2021/22:FiU46, rskr. 2021/22:204). Regeringen har även lämnat propositionen Vårändringsbudget för 2022 (prop. 2021/22:99).

Priset på flera viktiga insatsvaror för jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna har ökat kraftigt på senare tid, inte minst som en följd av det pågående kriget i Ukraina. Den rådande situationen i Sverige och i omvärlden innebär en exceptionell ekonomisk påfrestning för de företag som i Sverige bedriver jord-, skogs- och vattenbruk. För att skyndsamt lämna stöd till företag inom dessa för riket viktiga näringar, och för att mildra de kraftiga kostnadsökningar som dessa företag haft sedan årsskiftet, är det angeläget att företag inom jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksnäringarna ges rätt till en retroaktiv förstärkt nedsättning av skatten på diesel som förbrukats i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar från och med den 1 januari 2022.

Regeringen anser mot denna bakgrund att det finns särskilda skäl för att lämna förslag till ändringar i statens budget för 2022.

Regeringen anser vidare mot bakgrund av vad som ovan anförts att det finns synnerliga skäl för riksdagen att besluta om förkortad motionstid. Regeringen föreslår att motionstiden förkortas till tio dagar.

3.2 Retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk och riksdagens tillkännagivanden

Promemorian Retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk har utarbetats inom Finansdepartementet. En sammanfattning av promemorians förslag finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissvaren finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi2022/01424). Skatteverkets synpunkter har inhämtats underhand på de förslag som inte ingick i promemorian, dvs. förslaget om att införa en upplysningsbestämmelse i 1 kap. 11 c § lagen (1994:1776) om skatt på energi respektive förslaget om en tidigare tillämpning av begränsningsregeln i 6 a kap. 2 a § lagen om skatt på energi.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen snarast möjligt inom EU bör begära undantag från den EU-lagstiftning som krävs för att helt kunna ta bort energiskatten på bensin och diesel under tre månader (bet. 2021/22:FiU47 punkt 3, rskr. 2021/22:226). Tillkännagivandet, som redovisas i avsnitt 4.2, är slutbehandlat.

Riksdagen har också tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om åtgärder för att stärka svensk matberedskap (bet. 2021/22:FiU39 punkt 2, rskr. 2021/22:248). Av tillkännagivandet följer bl.a. att den förstärkning av återbetalningen av dieselskatt för jord- och skogsbruket som regeringen redan har föreslagit för perioden 1 juli–30 juni 2023 utökas till det högsta belopp som är förenligt med EU-rätten samt att den maximala återbetalningen av dieselskatten görs retroaktivt, dvs. låter den börja gälla redan fr.o.m. den 1 januari 2022 och att detta träder i kraft i samband med den första utbetalningen den 1 juli i år (bet. 2021/22:FiU39 s. 14). Tillkännagivandet, som redovisas i avsnitt 4.2, är tillgodosett i dessa delar. Tillkännagivandet är dock inte slutbehandlat.

Riksdagen har även tillkännagett för regeringen att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om att beloppsgränsen för krav på uppgifter om stödmottagare inom yrkesmässig jordbruks- och skogsbruksverksamhet höjs till 60 000 euro (bet. 2021/22:SkU27 punkt 2, rskr. 2021/22:300). Tillkännagivandet, som redovisas i avsnitt 4.2, är slutbehandlat.

Lagrådet

Regeringen anser att förslagen i denna proposition är av sådant slag att Lagrådets synpunkter bör inhämtas. På grund av den korta tid som stått till regeringens förfogande för att ta fram, remittera och bereda förslagen har detta emellertid inte varit möjligt. Regeringen utgår från att Lagrådets synpunkter på lagförslagen i denna proposition kommer att inhämtas under riksdagsbehandlingen.

4 Retroaktivt sänkt skatt på diesel som förbrukats i arbetsmaskiner m.m. inom jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheter

4.1 Bakgrund

Koldioxidskatt och energiskatt tas ut på drivmedel som bensin och diesel. Skattesatserna på drivmedel framgår av 2 kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE.

Bestämmelserna i LSE är anpassade till rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet. Direktivet utgör ett EU-rättsligt ramverk för hur medlemsstaterna ska utforma sin nationella beskattning av bränslen och el.

En nedsättning av koldioxidskatten på diesel i arbetsmaskiner i jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamheter infördes 2005 i syfte att stärka jord- och skogsbrukets internationella konkurrenskraft (prop. 2004/05:1 Förslag till statsbudget för 2005, finansplan, skattefrågor och tilläggsbudget m.m. avsnitt 8.4.2). Skattenedsättningens storlek har varierat under åren, och sedan den 1 januari 2020 är den 1 930 kronor per kubikmeter (se prop. 2018/19:94, bet. 2018/19:SkU22, rskr. 2018/19:249).

Regeringen har i vårändringsbudgeten för 2022 (prop. 2021/22:99) föreslagit att skattenedsättningen för diesel som används i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet tillfälligt utökas under ett års tid. Skattenedsättningen utökas enligt förslaget under tiden 1 juli 2022–30 juni 2023 och under denna period betalar de berörda företagen i princip ingen skatt på sin dieselanvändning.

Flertalet stöd i form av befrielse från energiskatt och koldioxidskatt ryms inom tillämpningsområdet för antingen kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 187, 26.6.2014, s. 1), förkortad GBER, eller kommissionens förordning (EU) nr 1388/2014 av den 16 december 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd till företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (EUT L 369, 24.12.2014, s. 37), förkortad FIBER. Nedsättningen av skatten på bränsle i arbetsmaskiner inom yrkesmässig jordbruks- och skogsbruksverksamhet lämnas inom ramen för GBER medan nedsättningen för förbrukning i yrkesmässig vattenbruksverksamhet lämnas inom ramen för FIBER.

4.2 Koldioxid- och energiskatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk sätts ned retroaktivt

Prop. 2021/22:253

Regeringens förslag: Nedsättningen av koldioxidskatt för diesel som används i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet ska utökas till 2 262 kronor per kubikmeter för diesel som används under tiden 1 januari 2022–30 april 2022. För sådan dieselanvändning under tidsperioden ska även nedsättning av energiskatten med 2 478 kronor per kubikmeter medges.

Nedsättningen av koldioxidskatten ska utökas till 2 292 kronor per kubikmeter för diesel som används för sådana ändamål under tiden 1 maj 2022–30 juni 2022. För sådan dieselanvändning under tidsperioden ska även nedsättning av energiskatten med 1 061 kronor per kubikmeter medges.

Ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2022. Äldre bestämmelser ska dock fortfarande gälla i fråga om förbrukning som skett före den 1 januari 2022.

I lagen om skatt på energi ska det införas en tillfällig bestämmelse som innebär att skattebefrielse inte får medges med högre belopp än skattesatsen vid skattskyldighetens inträde för det bränsle som har förbrukats. Ändringen träder i kraft den 1 juli 2022 och upphör att gälla den 30 juni 2023.

I lagen om skatt på energi införs en bestämmelse som upplyser om vilka nedsättningar i den lagen som grundar sig på gruppundantagsförordningen FIBER och vilka nationella regler som säkerställer förenlighet med kapitel III i förordningen. Ändringen träder i kraft den 1 juli 2022.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorians förslag ska den ändring som innebär att skattebefrielse inte får medges med högre belopp än skattesatsen vid skattskyldighetens inträde för det bränsle som har förbrukats, träda i kraft den 1 oktober 2022. Promemorians förslag innehåller inte någon upplysningsbestämmelse.

Remissinstanserna: *Ekonomistyrningsverket (ESV), Skatteverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Statens jordbruksverk, Svenskt Näringsliv, Södra skogsägarna, Drivkraft Sverige, Småföretagarnas Riksförbund, Maskinentreprenörerna och Lantbrukarnas riksförbund (LRF)* har inga synpunkter på eller tillstyrker förslaget. Skatteverket lämnar dock i huvudsak författningstekniska synpunkter på lagförslagen. ESV påpekar att många regeländringar på skatt på drivmedel på kort tid gör det svårt för aktörerna att tillgodogöra sig information om vilken skattesats, vilken nedsättning, på vilket drivmedel som gäller vid en given tidpunkt. Vidare finns det en risk att förslagen skapar förväntningar på marknaden att aktörer kommer bli ekonomiskt kompenserade vid kraftiga prisrörelser. Detta kan leda till att förändra aktörernas beteende vilket i sin tur riskerar att minska punktskatternas effektivitet och styrande effekt. LRF föreslår därtill att företag med normal årsansökan bör kunna lämna

in en ansökan för det första halvåret 2022 efter den 1 juli 2022 och därmed inte behöva vänta ytterligare sex månader på ansökan för det halvåret. Småföretagarnas Riksförbund framhåller dels att tillägg och särregler av detta slag bidrar till ökat administrativt arbete för näringslivet, dels att förslaget inte är tillräckligt för att lösa de många utmaningar som företagen inom jordbrukssektorn står inför på grund av bl.a. det ekonomiska omvärldsläget. Maskinentreprenörerna betonar bl.a. vikten av att staten måste värna och upprätthålla konkurrensneutralitet för verksamheter i närliggande branscher samt att förslaget kan innebära att fler lantbrukare på kort sikt väljer att köra sina arbetsmaskiner med billigare fossil diesel i stället för mer miljövänliga drivmedel, vilket har en negativ inverkan på miljö och klimat. Maskinentreprenörerna anser också att ett mer effektivt sätt att stötta såväl lantbrukare som övriga aktörer är att se över reduktionsplikten. *Skogsentreprenörerna* ser positivt på förslaget förutsatt att det tydligt adresseras till entreprenörerna och inte till skogsindustrin. Vidare anser *Skogsentreprenörerna* att stödåtgärden krävs för en längre period än det som nu föreslås av regeringen.

Konjunkturinstitutet lämnar synpunkter på promemorians konsekvensanalys och dess bedömning av förslagets förenlighet med EU:s statsstödsregler.

Skogsstyrelsen avstyrker förslaget bl.a. med hänvisning till det saknas underlag som visar att det skulle föreligga ett behov av att införa skattenedsättningar för skogsbruket för att bibehålla Sveriges konkurrenskraft.

Naturvårdsverket motsätter sig förslaget och framför bl.a. att stöd till olika sektorer i samhället bör ges på annat sätt än genom sänkt skatt på fossila bränslen.

Statens energimyndighet avstyrker förslaget om sänkt skatt på diesel eftersom skatt på energi är ett centralt styrmedel inom energisektorn för att möjliggöra en nödvändig energi- och klimatomställning i samhället och en nedsättning av skatten på diesel – även retroaktiv – står i kontrast mot en hållbar omställning av energisystemet. Energimyndigheten tillstyrker däremot förslaget om att införa en tillfällig bestämmelse om att retroaktiva nedsättningar för energi- och koldioxidskatt aldrig får överstiga den skattesats som rådde vid det tillfälle då skattskyldigheten inträtt.

Kommerskollegium bedömer att författningsförslagen inte behöver anmälas till kollegiet enligt direktiv (EU) 2015/1535 eftersom förslagen inte utgör tekniska regler med krav på produkter. Kommerskollegium bedömer vidare att förslagen inte behöver anmälas enligt direktiv 2006/123/EG eftersom det inte innehåller krav på tjänsteverksamhet.

Företagarna ifrågasätter lämpligheten i att genomföra denna typ av riktade och tidsbegränsade skattenedsättningar.

Skälen för regeringens förslag

Behovet av en retroaktiv förstärkt nedsättning av skatt på diesel

Förslagen i denna proposition utformas mot bakgrund av att priset på flera viktiga insatsvaror inom jord- och skogsbruket ökat kraftigt, särskilt efter Rysslands invasion av Ukraina. Det gäller inte minst priset på sådan dieselbrännolja som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b lagen (1994:1776) om skatt på energi, i det följande kallad diesel. För att upprätthålla och

stärka svensk livsmedelsproduktion i denna extraordinära situation har regeringen presenterat ett åtgärds paket med insatser på både kort och lång sikt. I vårändringsbudgeten för 2022 (prop. 2021/22:99) har regeringen föreslagit en tillfällig utökad nedsättning av koldioxid- och energiskatt på diesel i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet under tiden 1 juli 2022–30 juni 2023. Regeringen har i det lagstiftningsärendet bedömt att det är befogat att öka skattenedsättningen, så att jord-, skogs- och vattenbruket i princip inte kommer att betala någon energi- eller koldioxidskatt på sin dieselanvändning.

Den nämnda åtgärden har dock av beredningstekniska skäl inte kunnat träda i kraft vid ett tidigare datum. Med hänsyn till den allvarliga situation som nu råder anser regeringen emellertid att det är angeläget att de berörda näringarna retroaktivt ges rätt till förstärkt skattenedsättning för den diesel som förbrukas från och med den 1 januari 2022. Riksdagen har också tillkännaggett för regeringen att den förstärkning av återbetalningen av dieselskatt för jord- och skogsbruket som regeringen redan har föreslagit för perioden 1 juli–30 juni 2023 utökas till det högsta belopp som är förenligt med EU-rätten (bet. 2021/22:FiU39 punkt 2, rskr. 2021/22:248) samt att den maximala återbetalningen av dieselskatten görs retroaktivt så att den börja gälla redan den 1 januari 2022 och att detta träder i kraft i samband med den första utbetalningen den 1 juli i år (bet. 2021/22:FiU39 punkt 2, rskr. 2021/22:248). Regeringen har i vårändringsbudgeten (prop. 2021/22:99) föreslagit att den förstärkning av återbetalningen av dieselskatt för jord- och skogsbruket för perioden 1 juli–30 juni 2023 utökas till det högsta belopp som är förenligt med EU-rätten. Regeringen föreslår nu att den förstärkta nedsättningen av skatten på diesel, som föreslås i vårändringsbudgeten för 2022, utvidgas så att en förstärkning kommer de berörda näringarna till del även för förbrukning från och med den 1 januari 2022. Följaktligen lämnar regeringen i denna proposition förslag på införandet av övergångsbestämmelser i LSE med den innebörden. Regeringen anser därmed att tillkännagivandet om åtgärder för att stärka svensk matberedskap är tillgodosett i dessa delar. Tillkännagivandet är dock inte slutbehandlat.

Regeringen vill med anledning av *Skogsentreprenörernas* önskemål om tydligare adressering och förlängd giltighetsperiod framhålla att förslaget syftar till att med anledning av den rådande situationen göra en tillfällig förstärkning av befintlig skattenedsättning.

Ekonomistyrningsverket anser bl.a. att många regeländringar på skatt på drivmedel på kort tid gör det svårt för aktörerna att tillgodogöra sig information om vilken skatt som vid en given tidpunkt gäller på olika drivmedel samt att skattesänkningarna riskerar att skapa förväntningar på marknaden om att aktörer kommer att bli kompenserade vid kraftiga prisrörelser. Även *Företagarna* ifrågasätter lämpligheten i att genomföra denna typ av riktade och tidsbegränsade skattenedsättningar, där till med retroaktiv effekt, eftersom det bl.a. försvårar förutsebarheten och riskerar att skapa prejudikat inför framtida kostnadsfluktuationer i andra branscher. Regeringen är medveten om att många förslag om skatt på drivmedel lämnats inom en relativt kort tid. Regeringen anser dock att den rådande situationen, och riksdagens ovan nämnda tillkännagivanden, motiverar att regeringen till riksdagen lämnar ännu ett förslag om nedsättning av skatt

Prop. 2021/22:253 på diesel. Regeringen bedömer att de föreslagna åtgärderna har en sådan tydlig koppling till det exceptionella omvärldsläge som för närvarande råder att det inte finns någon risk för att åtgärderna skapar en förväntan hos marknaden om att staten genom t.ex. skattesänkningar ska kompensera för framtida kostnadsökningar.

Lantbrukarnas riksförbund anser att ansökningstiden för återbetalnings-systemet ska ändras. Regeringen anser att en sådan ändring fordrar större förändringar än vad som är görligt inom ramen för detta brådskande lagstiftningsärende. Någon sådan förändring föreslås därför inte.

Småföretagarnas Riksförbund anser bl.a. att förslagen inte är tillräckliga för att lösa de många utmaningar som företagen inom jordbrukssektorn står inför på grund av bl.a. det ekonomiska omvärldsläget och *Maskinentreprenörerna* anser att ett mer effektivt sätt att stötta lantbrukare och andra aktörer är att se över reduktionsplikten. Regeringen har presenterat flera åtgärder för att mildra konsekvenserna för företag inom bl.a. jordbruket under rådande läge. En retroaktiv förstärkt nedsättning av skatt på diesel utgör en av dessa åtgärder. Förslagen i denna proposition syftar också till att följa riksdagens tillkännagivanden avseende skattnedsättningens utformning och omfattning. En översyn av reduktionsplikten ligger utanför detta lagstiftningsärende och föreslås därför inte.

Skogsstyrelsen avstyrker förslaget med hänvisning till de skäl som myndigheten förde fram mot det ursprungliga förslaget om en förstärkt nedsättning av skatt på diesel, dvs. att det saknas underlag som visar att det skulle föreligga ett behov av att införa skattnedsättningar för skogsbruket för att bibehålla Sveriges konkurrenskraft; att det svenska skogsbruket är lönsamt och att det därför inte finns skäl för staten att intervensera på marknaden; att den svenska skogspolitikens inriktning är att skogsbruket ska vara ekonomiskt hållbart och att koldioxidskatt är ett viktigt styrmedel för att prissätta utsläpp av växthusgaser. Regeringen anser, till skillnad från Skogsstyrelsen, att förslagen är motiverade och det särskilt med beaktande av att det är tillfälliga åtgärder som är föranledda av de rådande omständigheterna och som dessutom är i linje med de tillkännagivanden som redovisats ovan.

Naturvårdsverket och *Statens energimyndighet* avstyrker förslaget om sänkt skatt på diesel huvudsakligen därför att sänkt skatt på diesel leder till lägre pris på ett fossilt drivmedel, vilket försvårar uppfyllandet av landets miljöpolitiska ambitioner. Regeringen, som är medveten om dessa förhållanden, bedömer emellertid att skälen för en tillfälligt sänkt skatt på diesel, under rådande omständigheter, är så pass angelägna att förslagen därför är motiverade.

Nivåerna på nedsättningen av koldioxid- och energiskatt

När det gäller frågan om nivåerna på nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel för förfluten tid finns ett antal omständigheter att ta hänsyn till. Beträffande energiskatten måste nivån på den tillfälliga nedsättningen anpassas till de olika energiskattesatser som under kalenderåret 2022 gäller för sådant bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE (dvs. huvudsakligen diesel som används i jordbrukets arbetsmaskiner). De skattesatser som gällde under perioden 1 januari–30 april 2022 framgår av

förordningen (2021:1077) om fastställande av omräknade belopp för energiskatt och koldioxidskatt för år 2022. Från och med den 1 maj 2022 framgår den gällande skattesatsen direkt av 2 kap. 1 § LSE. Koldioxidskattesatsen för här aktuellt bränsle är densamma under hela kalenderåret 2022. Inriktningen på åtgärden avseende sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk är att dessa näringar i princip inte ska betala någon skatt alls på sin dieselanvändning. Om nivåerna på skattenedsättningen enbart skulle utgå från de skattesatser som gäller vid förbrukningstillfället under januari 2022 och framåt finns emellertid en risk att nedsättningen av skatten på förbrukad diesel överstiger de skattesatser som gällde då skattskyldigheten inträdde för den inköpta dieseln. En sådan risk bedöms föreligga under årets första månader. Mot denna bakgrund behöver nedsättningsnivåerna anpassas så att denna risk minimeras. Av det skälet bedömer regeringen det vara lämpligt att under en tidsperiod anpassa nedsättningsnivåerna till de skattesatser som gällde i december 2021 för diesel i miljöklass 1. Skattesatserna för december 2021 framgår av lagen (2020:1155) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi. Nedsättningen av energiskatt på diesel som förbrukas under perioden 1 januari 2022–30 april 2022 föreslås därför uppgå till 2 478 kronor per kubikmeter. Regeringen föreslår att nedsättningen av koldioxidskatt för dieselförbrukning under samma tidsperiod uppgår till 2 262 kronor per kubikmeter, vilket motsvarar koldioxidskattesatsen i december 2021.

För förbrukning som sker under perioden 1 maj 2022–30 juni 2022 föreslår regeringen att nedsättningen av energiskatt uppgår till 1 061 kronor per kubikmeter och att nedsättningen av koldioxidskatten uppgår till 2 292 kronor per kubikmeter. Detta innebär att nedsättningen för förbrukning under perioden motsvarar den under perioden gällande skattesatsen.

Utformningen av den retroaktiva förstärkta nedsättningen av skatt på diesel och begränsningsregeln

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen snarast möjligt inom EU bör begära undantag från den EU-lagstiftning som krävs för att helt kunna ta bort energiskatten på bensin och diesel under tre månader (bet. 2021/22:FiU47 punkt 3, rskr. 2021/22:226). Regeringen har, för att följa riksdagens tillkännagivande, hos Europeiska kommissionen ansökt om att tillfälligt få underskrida minimiskattenivåerna för bensin och dieselbrännolja enligt rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet, EUT L 283, 31.10.2003. Efter ett godkännande av ansökan kan således energiskatten på diesel komma att vara avskaffad under perioden 1 juli–30 september 2022. Genom regeringens ansökan till Europeiska kommissionen, och den nu föreslagna begränsningsregeln i 6 a kap. 2 a § LSE för perioden 1 juli–30 september 2022, anser regeringen att riksdagens tillkännagivande är tillgodosett och slutbehandlat.

I enlighet med förslagen i Extra ändringsbudget för 2022 – Tillfälligt sänkt skatt på bensin och diesel samt hantering av överskott av vaccindoser (prop. 2021/22:221) ändras energiskattesatsen till 2 111 kronor per kubikmeter den 1 oktober 2022, se SFS 2022:295. Förslagen i

Prop. 2021/22:253 vårändringsbudgeten för 2022 om höjda återbetalningsnivåer omfattar perioden 1 juli 2022–30 september 2022 (prop. 2021/22:99 lagförslag 2.1) och även tid efter den 1 oktober 2022 (prop. 2021/22:99 lagförslag 2.2).

På grund av skillnaden mellan de skattesatser som gäller under det tredje kvartalet och de högre återbetalningsbelopp som föreslagits gälla från och med den 1 oktober 2022 förväntas en förhöjd risk för att negativ skatt uppstår. En sådan risk kan också komma att uppstå redan för förbrukning under perioden 1 juli–30 september 2022 om energiskatten på bensen och diesel tas bort i linje med den ansökan som lämnats in till Europeiska kommissionen. Befrielse från skatt på bränsle bör emellertid inte medges med ett högre belopp än den skatt som belöper på det aktuella bränslet. Regeringen föreslår därför en tillfällig regel – i det följande kallad begränsningsregel – av denna innebörd. Begränsningsregeln bör träda i kraft den 1 juli 2022 och gälla till slutet av den period då den tillfälliga förstärkningen av skattenedsättningen för diesel i jordbruk gäller, dvs. till och med den 30 juni 2023.

Den retroaktiva nedsättningen av energi- och koldioxidskatt kommer även att omfatta diesel i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet, eftersom sådan förbrukning omfattas av samma bestämmelser som diesel i arbetsmaskiner. Förslaget innebär emellertid ingen ändring av bestämmelserna om skatt på förbrukning av dieselolja som har försetts med märk- och färgämnen för drift av skepp och båtar med fiskelicens vid användning i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet, dvs. sådant bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a LSE (märkt dieselolja). Den retroaktiva förstärkta nedsättningen av energiskatt kommer därför inte att gälla sådan märkt dieselolja. Däremot kommer, som *Skatteverket* påpekar, den retroaktiva förstärkta nedsättningen av koldioxidskatt att också omfatta märkt dieselolja som förbrukats i skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten har meddelats enligt fiskelagen (1993:787).

Regeringens förslag innebär att ändringarna avseende perioden 1 januari 2022–30 juni 2022 utformas som ändrade ikraftträdande- och övergångsbestämmelser till lagförslag 2.1 i vårändringsbudgeten för 2022. Det innebär att ändringsförfattningen ska träda i kraft den 1 juli 2022 men ska gälla för tiden från och med den 1 januari 2022. Äldre bestämmelser ska dock fortfarande gälla i fråga om förbrukning som skett före den 1 januari 2022. Detta innebär att äldre bestämmelser är tillämpliga då förbrukning skett före den 1 januari 2022.

Regeringens förslag innebär också att begränsningsregeln utformas som en ändring i lagförslag 2.1 och 2.2 i vårändringsbudgeten för 2022. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli respektive den 1 oktober 2022.

Nedsättning inom ramen för gruppundantagsförordningar

Den del av skattenedsättningen som riktar sig till vattenbruksverksamhet beviljas med stöd av kommissionens förordning (EU) nr 1388/2014 av den 16 december 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd till företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, förkortad FIBER. Enligt FIBER ska

stödordningarna innehålla en uttrycklig hänvisning till förordningen, med angivande av förordningens titel och en hänvisning till dess publikationsreferens i Europeiska unionens officiella tidning och till de särskilda bestämmelser i kapitel III som avses i den akten eller, i tillämpliga fall, till den nationella lagstiftning som säkerställer att de relevanta bestämmelserna i denna förordning iakttas. Även dess genomförandebestämmelser och ändringar ska anges. För att säkerställa att stödordningarna även fortsättningsvis anses förenliga med FIBER föreslås att en sådan upplysningsbestämmelse införs i lagen om skatt på energi. Artikel 45 i FIBER är den bestämmelse i kapitel III som är av relevans för skattebefrielse och skattenedsättningar i enlighet med energiskattedirektivet. Enligt artikel 15.3 i energiskattedirektivet ges medlemsstaterna möjlighet att tillämpa fullständig eller partiell skattebefrielse eller skattenedsättningar för vissa fall, däribland för energiprodukter och elektricitet som används inom vattenbruksverksamhet. I LSE finns de materiella bestämmelserna i 6 a kap. 2 a § i fråga om bränslen och i 11 kap. 12 a § i fråga om elektrisk kraft. Upplysningsbestämmelsen föreslås därför innehålla hänvisning till dessa bestämmelser. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2022.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om att beloppsgränsen för krav på uppgifter om stödmottagare inom yrkesmässig jordbruks- och skogsbruksverksamhet höjs till 60 000 euro (bet. 2021/22:SkU27 punkt 2, rskr. 2021/22:300). Enligt regeringens bedömning är den administrativa bördan under nuvarande ordning mycket begränsad. En höjning av gränsen i enlighet med tillkännagivandet skulle därmed inte minska den administrativa bördan nämnvärt samtidigt som den skulle innebära att Skatteverket kommer att sakna nödvändiga uppgifter vid kommissionens granskning av stödordningar. Att på annat sätt, i efterhand, inhämta dessa uppgifter från företagen riskerar att ett annat mer komplicerat regelverk behöver införas med en, jämfört med den nuvarande ordningen, väsentlig ökad administrativa börda. Det finns i dag en beloppsgräns för uppgiftslämnande som villkor för återbetalning avseende vattenbruksverksamhet. Nivån för uppgiftslämnande ligger på 15 000 euro, trots att EU-reglerna föreskriver en nivå om minst 30 000 euro innan uppgifterna måste offentliggöras på en webbplats. I samband med införandet av den beloppsgränsen gjorde regeringen bedömningen att det fanns ett behov av insamling av uppgifter från en lägre nivå än den där EU-reglerna föreskriver offentliggörande. Anledningen till det var de krav som Europeiska kommissionen ställer på medlemsstaterna att kunna prestera uppgifter om stödordningarna vid återkommande granskningar (prop. 2015/16:159 s. 31 och 56). I syfte att skapa en rimlig nivå av administrativ börda för såväl uppgiftslämnarna som Skatteverket föreslogs därför att uppgiftslämnandet gäller som villkor för återbetalning som söks med belopp som för respektive stödordning per kalenderår uppgår till minst 15 000 euro, i fall som rör skattebefrielse eller skattenedsättning till vattenbruksverksamhet. Regeringen gjorde så sent som i mars i år bedömningen att samma förutsättningar som gällde 2016 fortfarande gäller och föreslog därför att uppgiftslämnande gäller som villkor för återbetalning som söks med belopp som för respektive stödordning per kalenderår ska uppgå till minst 15 000 euro, i fall som rör skattebefrielse

Prop. 2021/22:253 eller skattenedsättning till jordbruks- eller skogsbruksverksamhet (prop. 2021/22:165 s. 11). Beloppsgränsen för när uppgifter ska lämnas om stödmottagaren i samband med återbetalning vid skattebefrielse för bränsle och el föreslogs därför utvidgas för yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet. Uppgifterna ska således lämnas om återbetalning söks med belopp som för respektive stödordning per kalenderår uppgår till minst 15 000 euro. Regeringen anser att denna ordning och skälen därför allttjämt gör sig gällande och avser därför inte att föreslå någon ändring av beloppsgränsen. Regeringen anser därmed att tillkännagivandet är slutbehandlat.

De synpunkter som remissinstanserna lämnat på promemorians konsekvensanalys behandlas i avsnitt 5.

Lagförslag

Förslaget medför dels ändringar i 6 a kap. 2 a §, dels införandet av en ny paragraf, 1 kap. 11 c §, i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

5 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att bedöma andra effekter än de offentligfinansiella effekterna, kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts påverkas av regeländringen.

Konjunkturinstitutet (KI) lämnar synpunkter på promemorians konsekvensanalys och dess bedömning av förslagets förenlighet med EU:s statsstödsregler. KI anför att syftet med förslagen är att stärka de areella näringarnas konkurrenskraft, dvs. att öka en given mängd aktörers aktivitetsnivå och att minska antalet nedläggningar. Detta bör vid önskad effekt ge både högre skatteintäkter och växthusgasutsläpp än vad en statisk bedömning visar jämfört med nollalternativet. Vidare anför KI att förslaget står i uppenbar strid med artikel 107 om Europeiska unionens funktionssätt och kan komma att återkrävas. *Regelrådet* finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning men efterfrågar mer information om antalet berörda företag.

Det är viktigt med konkurrenskraftiga och hållbara areella näringar. Det svenska jord- och skogsbruket har till följd av högre priser på flera insatsvaror under det senaste året fått kraftigt ökade kostnader. Åtgärden syftar till att skyndsamt stödja jord- och skogsbruket ytterligare.

En alternativ lösning är att inte genomföra förändringen. Det skulle innebära sämre konkurrenskraft för det svenska jord- och skogsbruket med risk för minskad produktion. Ett annat alternativ vore att genomföra en mindre retroaktiv skattesänkning än den som nu föreslås eller att genomföra en stödåtgärd på statsbudgetens utgiftssida. En justerad skattebelastning även retroaktivt för perioden 1 januari 2022–30 juni 2022 innebär en viss kostnadslättning på kort sikt och bedöms vara lämplig för att uppnå syftet.

Åtgärden innebär en ökad skatteutgift avseende drivmedel för diesel till arbetsmaskiner och fartyg inom jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksnäringarna.

5.2 Offentligfinansiella effekter

Åtgärden är tillfällig och den ökade återbetalningen för de sex första månaderna 2022 bedöms leda till minskade skatteintäkter med ca 420 miljoner kronor under 2022. Kostnaden är utöver den befintliga skattenedsättningen med 1,93 kronor per liter diesel och den tillfälliga ökningen av skattenedsättningen som föreslås i vårändringsbudgeten för 2022 (prop. 2021/22:99). I den mån den retroaktivt sänkta skatten ökar den ekonomiska aktiviteten i sektorn och minskar antalet nedläggningar leder detta till, som *Konjunkturinstitutet* anför, ökade skatteintäkter. Denna mer dynamiska effekt är emellertid svårbedömd och redovisas inte i åtgärdens offentligfinansiella effekt som utgår från fasta volymer och baser.

Utöver detta innehåller propositionen ett förslag om att återbetalningen inte ska få överstiga skatten som belöper på bränslet. Regeln föreslås införas från den 1 oktober 2022. Detta kan medföra att diesel inhandlad tidigare under året inte är berättigad till hela den återbetalning som är möjlig från den 1 oktober. Den offentligfinansiella effekten beror på hur mycket diesel som inhandlas tidigare under året men förbrukas under årets fjärde kvartal. Vid antagande om att en tredjedel av dieseln inhandlad i kvartal tre förbrukas i fjärde kvartalet innebär åtgärden minskade kostnader för återbetalning med ca 30 miljoner kronor 2022. I tabellen nedan redogörs för brutto- och nettoeffekt fördelat över 2022.

Tabell 5.1 Offentligfinansiella effekter

Miljarder kronor, fasta priser och baser

Effekt från	Bruttoeffekt		Periodiserad nettoeffekt		Varaktig effekt
	2022	2022	2023	2024	
2022-01-01	- 0,49	- 0,39	0	0	0

Källa: Egna beräkningar

5.3 Effekter för företagen

Med nuvarande nedsättning om 1 930 kronor per kubikmeter diesel motsvarar den totala punktskatten på diesel för de areella näringarnas arbetsmaskiner 2 873 kronor per kubikmeter diesel (miljöklass 1). Notera att detta inte inkluderar den sänkning av energiskatten med 40 öre, som träder i kraft 1 maj 2022 (prop. 2021/22:84, bet.2021/22:FiU1 punkt 2 d, rskr. 2021/22:46) eller den tillfälliga sänkning av energiskatten med ytterligare 105 öre som även den träder i kraft den 1 maj 2022 (prop. 2021/22:221, bet. 2021/22:FiU39, rskr. 2021/22:248). Förslaget i denna proposition innebär att skatten retroaktivt sänks med 2 810 kronor per kubikmeter under perioden 1 januari 2022–30 april 2022 och 1 423 kronor per kubikmeter under perioden 1 maj 2022–30 juni 2022.

Skattelättnaden bedöms mildra den utsatta konkurrenssituation som svenska företag inom de areella näringarna för närvarande befinner sig i. Cirka 25 000 företag inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna omfattas av nedsättningen. Nästan enbart mindre företag omfattas, med undantag från vissa större företag inom skogsindustrin. *Regelrådet* efterfrågar förtydligande kring varför det finns ett större antal jordbruksföretag totalt jämfört med hur många som här bedöms påverkas av den retroaktiva nedsättningen. Antalet berörda företag i analysen baserar sig på antalet som nyttjat möjligheten till nedsatt skatt på diesel under föregående år. Det kan vara så att fler företag har rätt till nedsättningen men av någon anledning inte nyttjar den, Regeringen kan emellertid konstatera att en djupare analys av detta inte varit möjlig. Som *Småföretagarnas Riksförbund* framhåller bedöms förslaget öka företagens administrativa kostnader något, eftersom kompletterande uppgifter kommer att behöva samlas in manuellt för hur dieselförbrukningen fördelades på de tre månaderna under kvartal två. Ungefär 2 500 företag söker återbetalning kvartalsvis. Vid antagande om en tidsåtgång på 30 minuter och en timkostnad på 300 till 400 kronor innebär det ökade administrativa kostnader med ungefär en halv miljon kronor. Denna hantering kommer sannolikt också leda till längre handläggningstid för ansökningar om återbetalning avseende kvartal två vilket på kort sikt kan påverka företagens likviditet negativt. *Maskinoperatörerna* framför att skattesubventionen av drivmedel för jord- och skogsbruk skapar behov av att Skatteverket behöver kontrollera lantbruksföretagen striktare. Regeringen bedömer att Skatteverket är bäst lämpat att avgöra hur kontrollverksamheten ska utformas. Den regel som införs från 1 juli 2022 och som begränsar återbetalningens storlek bedöms inte nämnvärt påverka företagens administrativa börda.

5.4 Effekter för miljön

Åtgärden träffar diesel som redan har förbrukats när åtgärden träder i kraft. Visserligen leder åtgärden till att priset på diesel blir lägre i efterhand men den torde få endast marginella effekter på den faktiska förbrukningen per företag under den berörda perioden. Åtgärden bedöms i sig få en mycket

begränsad påverkan på koldioxidutsläpp och utsläpp av övriga luftföroreningar i förhållande till de totala utsläppen.

Konjunkturinstitutet (KI) anför att åtgärden syftar till att öka branschens aktivitetsnivå vilket gör att analysen underskattar förbrukningen av diesel och därmed åtgärdens effekt på koldioxidutsläppen. I den mån den retroaktivt sänkta skatten ökar den ekonomiska aktiviteten i sektorn och minskar antalet nedläggningar bedöms det finnas en sådan effekt på de nationella utsläppen vilket kan försämra möjligheterna nå målet om inga nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären senast 2045 något. Minskade koldioxidutsläpp inom rikets gräns bör dock i detta sammanhang ställas mot en ökad livsmedelsimport och ökade utsläpp någon annanstans. Flera remissinstanser, däribland *Naturvårdsverket* och *Maskinoperatörerna*, påpekar att förslaget försämrar konkurrenskraften för alternativa bränslen som HVO100 och därigenom även för de lantbrukare som valt att ställa om till mer miljöanpassade bränslen.

KI anför vidare att livsmedelsproduktionens utsläpp av metan och lustgas är starkt kopplade till branschens aktivitetsnivå och saknar en helhetsbedömning kring detta.

Svensk livsmedelsproduktion är vid en internationell jämförelse relativt klimatvänlig och den svenska mjölk- och köttproduktionen har avsevärt lägre klimatpåverkan än andra länders produktion (Utvärdering och uppföljning av livsmedelsstrategin årsrapport år 2019, rapport 2019:9, Statens jordbruksverk). Att climateffektiviteten i svenskt jordbruk är hög i ett internationellt perspektiv innebär att det är önskvärt att produktion av livsmedel från svenskt jordbruk ökar och tar marknadsandelar från livsmedel som producerats på mer klimatbelastande sätt och importeras till svenska marknaden (Så klarar det svenska jordbruket klimatmålen, En delrapport från IVA projektet Vägval för klimatet, 2019, Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien). Förslaget om retroaktivt sänkt skatt bedöms bidra till att bibehålla konkurrenskraften för svenskt jordbruk och minskar därmed risken att klimatpåverkan ökar i andra länder till följd av ökad svensk livsmedelsimport. Det är svårt att kvantifiera vilken effekt som skattenedsättningen får på utsläppen av växthusgaser i Sverige.

Beträffande effekter för miljön avseende förslaget om en tillfälligt sänkt skatt på diesel i tiden från och med den 1 juli 2022 och framåt hänvisas till aktuellt avsnitt av konsekvensanalysen i vårändringsbudgeten för 2022 (prop. 2021/22:99 avsnitt 4).

5.5 Effekter för myndigheter och domstolar

Förslaget förväntas medföra kostnader av engångskaraktär för Skatteverket. Skatteverkets tillkommande kostnader beräknas till ca 1 miljon kronor, huvudsakligen bestående av anpassningar avseende blanketter, information till företagen samt systemstöd. Vidare kommer Skatteverket inte att kunna hantera ansökningar om retroaktiv återbetalning för det första kvartalet digitalt utan det kommer att krävas manuell hantering av ansökningar under denna tid. Förslaget torde dock inte medföra några behov av informationsinsatser som går utöver de som normalt sker vid regelförändringar. Tillkommande kostnader kan hanteras

Prop. 2021/22:253 inom myndighetens befintliga ekonomiska ramar. Förslaget bedöms inte påverka antalet mål eller på annat sätt påverka arbetsbelastningen i de allmänna förvaltningsdomstolarna och inte heller medföra några ökade kostnader för andra myndigheter.

5.6 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Regeringen gör bedömningen att förslaget är förenligt med rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet.

Regeringen gör vidare, till skillnad från *Konjunkturinstitutet*, bedömningen att förslagen är förenliga med reglerna om statligt stöd som följer av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt eftersom skattenedsättningen för jordbruks- och skogsbruksverksamhet bedöms kunna omfattas av kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108. Vidare bedöms skattenedsättningen för vattenbruksverksamhet kunna omfattas av kommissionens förordning (EU) nr 1388/2014 av den 16 december 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd till företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Förslagen bedöms därför vara förenliga med EU-rätten.

5.7 Övriga effekter

Förslaget bedöms ha en mycket begränsad påverkan på hushållens kostnader och förväntas därför inte påverka sysselsättning, fördelning eller den ekonomiska jämställdheten.

6 Författningskommentar

6.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

1 kap. Lagens tillämpningsområde m.m.

11 c § Stöd för de ändamål som anges i 11 a § 4 och 14 lämnas i enlighet med de villkor som anges i kommissionens förordning (EU) nr 1388/2014 av den 16 december 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd till företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 369, 24.12.2014, s. 37). I 6 a kap. 2 a § och

Paragrafen är ny. Paragrafen är en upplysningsbestämmelse. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Första meningen innehåller en upplysning om att stöd för de ändamål som anges i 11 a § 4 och 14 lagen (1994:1776) om skatt på energi, dvs. nedsättningarna enligt 6 a kap. 2 a § och 11 kap. 12 a § samma lag, lämnas i enlighet med de villkor som anges i FIBER Hänvisningen till förordningen är dynamisk och avser alltså förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

I *andra meningen* anges vilka bestämmelser i lagen om skatt på energi som säkerställer att villkoren i artikel 45 FIBER, dvs. den bestämmelse i kapitel III som är av relevans för de aktuella skattenedsättningarna, är uppfyllda.

6.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

6 a kap. Skattebefriade användningsområden m.m.

2 a § För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 2 292 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

För sådan förbrukning som avses i första stycket ska även befrielse från energiskatt medges med 1 061 kronor per kubikmeter.

När det gäller skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787) medges skattebefrielse enligt första stycket också för bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

För sådan förbrukning som sker från och med den 1 juli 2022 får dock befrielse från skatt enligt denna paragraf högst uppgå till de skattebelopp som gäller vid skattskyldighetens inträde för det förbrukade bränslet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om lättnad avseende koldioxidskatt och energiskatt för bl.a. omärkt diesel som förbrukas i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Enligt det nya *fjärde* stycket får skattebefrielse enligt denna paragraf aldrig medges med högre belopp än de skattebelopp, dvs. de skattesatser, som gäller vid skattskyldighetens inträde för det förbrukade bränslet. Detta kan illustreras med följande exempel. Om förbrukaren köpt in diesel i miljöklass 1 för vilken skattskyldigheten inträtt under juli 2022, dvs. när koldioxidskattesatsen och energiskattesatsen är 2 292 respektive 1 061 kronor per kubikmeter, och förbrukar det aktuella bränslet under

Prop. 2021/22:253 oktober 2022 får skattebefrielse inte medges med mer än 2 292 respektive 1 061 kronor per kubikmeter.

6.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

6 a kap. Skattebefriade användningsområden m.m.

2 a § För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 2 292 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

För sådan förbrukning som avses i första stycket ska även befrielse från energiskatt medges med 2 111 kronor per kubikmeter.

När det gäller skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787) medges skattebefrielse enligt första stycket också för bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

Befrielse från skatt enligt denna paragraf får dock högst uppgå till de skattebelopp som gäller vid skattskyldighetens inträde för det förbrukade bränslet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om lättnad avseende koldioxidskatt och energiskatt för bl.a. omärkt diesel som förbrukas i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 4.

Enligt det nya *ffjärde* stycket får skattebefrielse enligt denna paragraf aldrig medges med högre belopp än de skattebelopp, dvs. de skattesatser, som gäller vid skattskyldighetens inträde för det förbrukade bränslet. Detta kan illustreras med följande exempel. Om förbrukaren köpt in diesel i miljöklass 1 för vilken skattskyldigheten inträtt under juli 2022, dvs. när koldioxidskattesatsen och energiskattesatsen är 2 292 respektive 1 061 kronor per kubikmeter, och förbrukar det aktuella bränslet under oktober 2022 får skattebefrielse inte medges med mer än 2 292 respektive 1 061 kronor per kubikmeter.

7 Ändringar i statens budget för 2022

I detta avsnitt lämnar regeringen förslag till ändringar i statens budget för 2022. Ändringarna är en följd av de lagförslag och som lämnas i denna proposition.

Regeringens förslag: Den ändrade beräkningen av inkomster i statens budget för 2022 som redovisas i tabell 7.1 godkänns.

Skälen för regeringens förslag: I detta avsnitt lämnas förslag till en ny inkomstberäkning för de inkomsttitlar som påverkas av de förslag som lämnas i denna proposition. Den ändrade inkomstberäkningen redovisas i tabell 7.1. Av tabellen framgår bruttoeffekten av förslagen på respektive inkomsttitel.

Tabell 7.1 Specifikation av ändrad beräkning av statens inkomster för 2022

Tusental kronor

Inkomsttitel	Godkänd beräkning	Ny beräkning	Bruttoeffekt av åtgärd på inkomstsidan
1433 Energiskatt oljeprodukter	10 782 526	10 352 526	-430 000
1442 Koldioxidskatt oljeprodukter	13 913 270	13 853 270	-60 000

Förslaget om retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk påverkar inkomsttitel 1433 Energiskatt oljeprodukter under inkomsttitelgrupp 1430–1460 Skatt på energi och miljö. Enligt den av riksdagen godkända inkomstberäkningen för 2022 uppgår inkomsttitel 1433 Energiskatt oljeprodukter till 10 783 miljoner kronor. Prognosen har reviderats ned med 430 miljoner kronor till följd av förslaget om retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk.

Förslaget påverkar även inkomsttitel 1442 Koldioxidskatt oljeprodukter under inkomsttitelgrupp 1430–1460 Skatt på energi och miljö. Enligt den av riksdagen godkända inkomstberäkningen för 2022 uppgår inkomsttitel 1442 Koldioxidskatt oljeprodukter till 13 913 miljoner kronor. Prognosen har reviderats ned med 60 miljoner kronor till följd av förslaget om retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk.

Tabell 7.2 Offentligfinansiella effekter 2022 av ändrade skatteregler i denna proposition

Miljarder kronor

Förslag	Effekt från	Bruttoeffekt 2022	Nettoeffekt 2022
Retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk	2022-07-01	-0,49	-0,39
Summa		-0,49	-0,39

Prop. 2021/22:253 I tabell 7.2 redovisas de offentligfinansiella effekterna för 2022 av förslaget till ändrade skatte- och avgiftsregler i denna proposition. Bruttoeffekten beskriver den direkta förändringen av intäkterna från den skatt som regeländringen avser. Utöver den direkta effekten kan en regeländring ge upphov till indirekta effekter på de offentliga finanserna av olika slag. Indirekta effekter uppstår om skatteändringen påverkar underlaget för andra skatter eller offentliga utgifter och därigenom påverkar de offentliga finanserna. Den offentligfinansiella nettoeffekten utgörs av summan av bruttoeffekten och de indirekta effekterna. Vid bedömningen av hur en skatteförändring påverkar den offentliga sektorns finansiella sparande på kort sikt är den offentligfinansiella nettoeffekten den mest relevanta.

Sammantaget bedöms förslaget om retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk minska skatteintäkterna med 0,39 miljarder kronor 2022.

Sammanfattning av promemorian retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk

Prop. 2021/22:253
Bilaga 1

Nedsättningen av koldioxidskatt för diesel som används i arbetsmaskiner och i skepp och vissa båtar i yrkesmässig jordbruks-, skogsbruks- och vattenbruksverksamhet ska utökas till 2 262 kronor per kubikmeter för diesel som används under tiden från och med den 1 januari 2022 till och med den 30 april 2022. För sådan dieselanvändning under tidsperioden medges även en nedsättning av energiskatten med 2 478 kronor per kubikmeter.

För diesel som används för sådana ändamål under tiden från och med den 1 maj 2022 till och med den 30 juni 2022 utökas nedsättningen av koldioxidskatten till 2 292 kronor per kubikmeter. För sådan dieselanvändning under tidsperioden medges även en nedsättning av energiskatten med 1 061 kronor per kubikmeter.

Förslagen medför ändringar i lagen om skatt på energi som föreslås träda i kraft den 1 juli men ska gälla från och med den 1 januari 2022. Äldre bestämmelser ska dock fortfarande gälla för förbrukning som skett före den 1 januari 2022.

I lagen om skatt på energi införs en ny tillfällig bestämmelse som innebär att skattebefrielse aldrig kan medges med högre belopp än de skattesatser som gäller då skattskyldigheten inträder för det bränsle som har förbrukats. Ändringen träder i kraft den 1 oktober 2022 och upphör att gälla den 30 juni 2023.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2022:000) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

dels att punkt 2 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska utgå,
dels att det i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska införas
fyra nya punkter, 2–5, av följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2021/22:99 Föreslagen lydelse
lagförslag 2.1

*2. Äldre bestämmelser gäller
fortfarande för förhållanden som
hänförs sig till tiden före
ikraftträdandet.*

*2. Bestämmelsen i 6 a kap. 2 a § i
den nya lydelsen ska dock tillämpas
för tid från och med den 1 januari
2022.*

*3. För sådan förbrukning som
sker från och med den 1 januari
2022 till och med den 30 april 2022
ska befrielse från koldioxidskatt
enligt 6 a kap. 2 a § första stycket
medges med 2 262 kronor per
kubikmeter.*

*4. För sådan förbrukning som
sker från och med den 1 januari
2022 till och med den 30 april 2022
ska befrielse från energiskatt enligt
6 a kap. 2 a § andra stycket medges
med 2 478 kronor per kubikmeter.*

*5. Äldre bestämmelser gäller
fortfarande för förbrukning som
skett före den 1 januari 2022.*

Förslag till lag om ändring i lagen (2022:000) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Prop. 2021/22:253
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 2 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi i stället för lydelsen enligt lagen (2022:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

*Lydelse enligt prop. 2021/22:99 Föreslagen lydelse
lagförslag 2.2*

6 a kap. 2 a §

För drift av skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 § samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 2 292 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

1. jordbruks- eller skogsbruksverksamhet, eller
2. vattenbruksverksamhet.

För sådan förbrukning som avses i första stycket ska även befrielse från energiskatt medges med 2 111 kronor per kubikmeter.

När det gäller skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787) medges skattebefrielse enligt första stycket också för bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

*Befrielse från skatt enligt denna
paragraf får dock högst uppgå till
de skattebelopp som gäller vid
skattskyldighetens inträde för det
förbrukade bränslet.*

Förteckning över remissinstanserna

Efter remiss har yttranden över promemorian inkommit från Drivkraft Sverige, Ekonomistyrningsverket, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Företagarna, Kommerskollegium, Konjunkturinstitutet, Lantbrukarnas riksförbund, Maskinentreprenörerna, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Naturvårdsverket, Regelrådet, Skatteverket, Skogsentreprenörerna, Skogsstyrelsen, Småföretagarnas riksförbund, Statens energimyndighet, Statens jordbruksverk, Svenskt Näringsliv och Södra skogsägarna.

BalticWaters2030, Ekologiska lantbrukarna, Föreningen Sveriges spannmålsodlare, Lantmännen, Mellanskog, Norra skog, Näringslivets regelnämnd, Skogsindustrierna, Svebio, Svenska naturskyddsföreningen, Sveriges Mjölkbönder, Sveriges Nötköttsproducenter och Sveriges Spannmålsodlareförening har inte svarat på remissen.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 2 juni 2022

Närvarande: statsrådet Johansson, ordförande, och statsråden Hultqvist, Damberg, Shekarabi, Ygeman, Linde, Ekström, Dahlgren, Hallberg, Nordmark, Thorwaldsson, Gustafsdotter, Elger, Farmanbar, Danielsson, Karkiainen

Föredragande: statsrådet Damberg

Regeringen beslutar proposition Extra ändringsbudget för 2022 –
Retroaktivt sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk